

FÖRSLAG TILL BEHANDLING VID VANLIGA SYMTOM HOS ÄLDRE

Att tänka på vid läkemedelsbehandling hos äldre

- Ompröva pågående läkemedelsbehandling.
- Ta hänsyn till njurfunktion (eGFR), räkna ut absolut eGFR vid behov.
- Aktuellt blodtryck sittande/stående.
- Klarar patienten medicineringen själv?
- Indikation för dosdispensering? Medicinskt behov, stabil och regelbunden medicinering.

Symtom	Behandling	Kommentar
Akut smärta	Paracetamol i första hand 1 g x 3. Vid behov tillägg av Morfin, startdos 5 mg x 1-4 alternativt Oxikodon vid nedsatt njurfunktion.	Högst 3 g per dygn. Tillägg av Forlax dospåse x 1 eventuellt i kombination med Cilaxoral.
Långvarig smärta	Överväg alltid icke farmakologisk behandling.	Undvik långtidsbehandling med opioider.
<i>Nociceptiv</i>	Paracetamol i första hand upp till 1 g x 3. I andra hand tillägg av ett långverkande morfinpreparat. Börja med lägsta dos och titrera upp långsamt.	Högst 3 g per dygn. Tillägg av Forlax dospåse x 1 eventuellt i kombination med Cilaxoral.
<i>Neuropatisk</i>	Gabapentin 100 mg till natten. Titrera upp dosen mycket långsamt. Amitriptylin 10 mg till natten, upp till högst 30 mg. Titrera upp dosen mycket långsamt.	Trötthet är vanligaste biverkan. Undvik höga doser. OBS! Njurfunktion Muntorrhet, konfusion och urinretention är de vanligaste biverkningarna.

Symtom	Behandling	Kommentar	
Oro – dagtid	Oxazepam 5-10 mg högst 3 gånger dagligen.	Tänk på bakomliggande orsak, exempelvis urinretention, förstoppning, smärta, depression. Hypotoni? Läkemedelsbiverkan?	
Sömnsvårigheter	Icke farmakologisk behandling i första hand, exempelvis mat/dryck. Circadin 2 mg till natten. Zopiklon 5 mg till natten vid behov . Oxazepam 10 mg till natten vid behov .	Läkemedel endast för korttidsbehandling. Äldre kan behöva bara 5-6 timmars sömn. Tänk på eventuell bakomliggande orsak. Vid behandling varje kväll avtar effekten av sömnedel inom ett par månader.	
Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demenssjukdom, BPSD	Börja med omvårdnadsåtgärder. Vid depressiva symtom, irritabilitet, agitation/oro prova SSRI. Vid samtidiga sömnbesvär välj i stället 7,5-30 mg mirtazapin till natten. Vid oro är oxazepam 5-10 mg bästa alternativet. Klometiazol i dosen 300-600 mg kan användas till natten. Vid svårare psykotiska symtom/aggressivitet kan risperidon (högst 1,5 mg/dygn) provas.	Uteslut farmakologisk/somatisk orsak till beteendestörningen. Första uppföljning inom 3 veckor. Sertralin i första hand. Den sömngivande effekten av mirtazapin är effektivast vid låg dosering. Utvärdera effekten inom ett par dagar. Vid svårare fall konsultera en geriatriker.	
Substans	Preparatexempel	Substans	Preparatexempel
amitriptylin	Amitriptylin, Saroten	oxikodon	OxyNorm, OxyContin, Oxikodon, Oxycodone
klometiazol	Heminevrin	paracetamol	Alvedon
morfin	Morfin, Dolcontin	zopiklon	Imovane, Zopiklon
oxazepam	Oxascand, Sobril		